

Aktiv utrikespolitik

Utrikesminister Sven Andersson höll i november ett anförande om aktiv svensk utrikespolitik. Han betonade, att han gjorde det "i detta avspänningens tidevarv". Ungefär samtidigt talade fru Inga Thorsson i riksdagen. Hon är statssekreterare i Utrikesdepartementet. Hon sade, att ett tredje världskrig visserligen förebyggts. "Men under 25 av de 30 åren sedan 1945 har det varje dag pågått krig någonstans i världen. Dessa krigs sammanlagda längd övergår 250 år." Detta är den ohyggliga sanningen om vår tid. Det är den som utrikesministern kallar avspänningens tidevarv.

I hans tal räknades upp ett antal punkter, som skall känneteckna svensk utrikespolitik. De kan sammanfattas: Sverige vidhåller sin alliansfria politik, syftande till neutralitet i krig. Sverige stöder avspänning och önskar nedrustning och vill stärka FN:s ställning. Sverige hävdar de små nationernas oberoende av stormakterna och påpekar de risker, som samförståndet mellan supermakter kan ha för små nationer. Sverige stöder u-länderna och fattiga länder och ger ekonomiskt stöd och humanitärt bistånd till befrielseströrelser. Slutligen "tar vi ställning" mot förtryck och orättvisor, var i världen de än förekommer.

En del av dessa punkter är naturligtvis inte kontroversiella. Att Sverige stöder FN är ett beslut som på sin tid fattades av riksdagen i stor enighet. Sverige är för övrigt också med i Europarådet, något som utrikesministern kunnat nämna men som inte är helt populärt i regeringskretsar. Däremot är punkten om riskerna för små nationer av supermakternas eventuella samförstånd inte nå-

got som tagits av riksdagen eller, för att tala med hr Andersson, "i samklang med den demokratiska opinionen och folkstämningen i vårt land". Folk har tvärtom ingen aning om vad som menas. Det är ett påhitt av hr Palme för några år sedan, då han ville ha en plattform för sina ständiga angrepp mot USA; han ville höja dem till statsmannanivå.

Hjälp till u-länderna är inte heller i sig kontroversiell. Det är däremot fördelningen av hjälpen. Att bidragen till Nordvietnams pappersindustri snart går upp mot en miljard svenska kronor har veterligen aldrig varit meningen med u-hjälpen. Att Sverige fortsätter att årligen betala miljoner till diktaturen i Kuba, trots att landet inte längre är något u-land, är också ett upprörande exempel på hur u-hjälpen från Sverige dirigeras.

Sådana missbruk av svenska folkets offervillighet låter sig emellertid också förklara utifrån hr Anderssons tal. Han nämnde på ett ställe att hans parti i sitt program slagit fast "vår rörelses grundläggande kritik mot såväl kapitalistiskt som kommunistiskt fåtalvälde". Och han fortsatte stolt: den kritiken kommer vi att föra fram. På ett annat ställe talade han om sin rörelses solidaritet mot meningsfränder – valutabrotten i transaktionerna med finländerna kallade han överslätande "ett fel". Meningsfränderna: det tycks till inte obetydlig del vara kommunistdiktaturer. Sammantaget framgick det, att vad han menade med aktiv svensk utrikespolitik var socialdemokratisk sådan.

Svensk och socialdemokratisk täcker inte varandra i det här fallet. Hela svenska folket är inte i samförstånd med regeringen, då den driver ensidigt vänsterorienterad utri-

kespolitik. Redan regeringsmedlemmarnas resor visar att det inte är Europa, långt mindre USA, som de söker sig till. Nyligen for hr Andersson till Ungern. Tillsammans med kommunister, som 1956 tillkallat sovjetiska stridsvagnar för att slå ned och sedan låta mörda nationalkommunisten Imre Nagy, talade han trohjärtat mot diktaturen – i Chile. I vår reser statsminister Palme till Moskva för att där fördöma andra diktaturer än den han frivilligt besöker.

Det är en händelse som ser ut som en tanke, att när Sverige naturligtvis understödjer en gerillarörelse i Angola, där det finns tre sådana att välja på, har expertisen i UD valt den som också stöds från Moskva. Till den, och bara till den, skickar samtidigt Kuba vapenlast. Vilket land bryter mot icke-interventionsprinciperna från Helsingfors, Kuba med sina vapen eller Sverige med sina pengar?

När slutligen hr Andersson talar om ställningstaganden mot förtryck och orättvisor, är det skäl att erinra om att efter revolutionen i Portugal inbjöds till Sverige kommunistgeneralen och säkerhetschefen(!) Carvalho som en av de första hedersgästerna. Även han är nära lierad med Kuba. När detta skrivs är han avsatt – kanske får han asyl hos oss? I detta sammanhang: för vad ändamål är regeringspartiets Spanieninsamling

avsedd? Hr Andersson har i ett uttalande nådigt godkänt kung Juan Carlos och hans regering. Pengarna kan väl inte då gärna gå till någon "demokratisk" motståndsrörelse mot honom.

Grunderna för svensk utrikespolitik behöver inte ändras, men sättet på vilket den utövas måste saneras. Den nuvarande aktivismen tror sig ge uttryck för ett världssamvete, för vilket regeringen verkligen inte har några förutsättningar att tala. Den irriterar uppenbart också sina partivänner i utlandet. Återhållsamheten med uttalanden och engagemang under den Undénska tiden framstår numera nästan i förklarad ljus. Hr Torsten Nilsson företrädde i sin ämbetsutövning, som var man vet, inte UD utan Stockholms Arbetarekommun. Hr Palme, ty det är han som präglar den sk aktiva utrikespolitiken, företräder sig själv.

En utrikesminister i en borgerlig regering får ingen lätt uppgift. Lyckligtvis kan han följa samma huvudlinjer som hittills: därom torde alla utom möjligen kommunisterna vara ense. Men han måste lägga sordin på den vänsterkamarilla, som styr den svenska u-hjälpen inom UD. Han måste också återuppbygga Sveriges anseende i omvärlden, något som inte är möjligt över en natt men som är det mest nödvändiga av allt.